

Warszawa, 14 lutego 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Ewa SOWIŃSKA

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

ZBIA/500/17 -1/2008/ESn

**Pani
Katarzyna Hall
Minister Edukacji Narodowej**

Szanowna Pani Minister,

Wiele przesłanek wskazuje, że skoro w roku 2009 w szkołach podstawowych rozpoczną naukę w pierwszej klasie dzieci 6 - letnie, wiele jednostek samorządu terytorialnego planuje już od września br. „lawnowe” przenoszenie oddziałów przedszkolnych dzieci sześciolletnich do tzw. „zerówek” szkolnych.

Otóż takie decyzje powinny być poprzedzone szeregiem działań dostosowawczych, jak również powszechnym dialogiem społecznym – z rodzicami dzieci, których sprawy dotyczą i których głos powinien być podstawą działań administracyjnych. Każdy z nas rozumie, że zaistniała pilna potrzeba zwiększenia dostępności do edukacji przedszkolnej dla 3 - latków, że brakuje miejsc w przedszkolach, ale to nie stało się nagle. Z pewnością jest, to duży problem dotyczący skali całego kraju. Niemniej jednak, już Strategia Lizbońska z 2000 r. wskazywała, w związku ze zmodyfikowaną Europejską Strategią Zatrudnienia, na konieczność zmian w zakresie zapewnienia opieki przedszkolnej dzieciom od trzeciego roku życia. Ponadto wczesna opieka i edukacja zajmuje istotne miejsce już od dawna w polityce edukacyjnej wszystkich krajów rozwiniętych i rozwijających się. Jednakowy dostęp do edukacji przedszkolnej wysokiej jakości sprzyja zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych i społecznych oraz wyrównywaniu szans. Dlatego też w omawianej sytuacji, wskazującej na brak miejsc w przedszkolach dla dzieci najmłodszych, trudno jest podejmować wszelkie decyzje.

Polityka edukacyjna państwa powinna być długofalowa i przewidująca. W chwili obecnej szkoły mają cały rok i zarazem zaledwie rok na dostosowanie bazy do przyjęcia 6 – latków w swoje szkolne progi. Czyżby zaplanowanie przeniesienia oddziałów dzieci sześciolletnich do szkół podstawowych (w wielu przypadkach dotyczące obszaru całej gminy / dzielnicy) miało stać się eksperymentem przed zadaniem zaplanowanym przez Ministerstwo na dzień 1 września 2009 r. ?

Znam wiele szkół prowadzących „zerówki”. Do sal prowadzi oddzielny korytarz, tłumiący hałas tak charakterystyczny dla szkolnych przerw. Szkoły posiadają miejsce przeznaczone na świetlicę, oddzielną salę na zajęcia dydaktyczno – wychowawcze oraz miejsce zabaw wyposażone w sprzęt stosowny do rozwijania sprawności fizycznej i motorycznej.

Myśląc o przeniesieniu 6 – latków do szkół podstawowych nie sposób pominąć zaleceń żywieniowo – sanitarnych. Z uwagi na fakt, iż jest to okres kształtowania się nawyków żywieniowych należy przestrzegać odpowiednich reguł. Nie może być to wyłącznie 1 posiłek obiadowy. Nie można pominąć ergonomii – dostosowania stolików, krzesełek, a także konieczności podawania dzieciom posiłków przez osoby dorosłe. Dostosowane powinny być toalety i szatnie.

Wdaje się niezbędne funkcjonowanie oddzielnej świetlicy realizującej zadania opiekuńczo - wychowawcze dla tej grupy wiekowej oraz możliwość uczestniczenia dzieci w zajęciach dodatkowych dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych, możliwości i zainteresowań. Zatrzymując się przy tzw. zajęciach świetlicowych należałoby mieć na względzie przygotowanie zawodowe kadry pedagogicznej, znającej specyfikę pracy i zabawy z dzieckiem sześciolatkiem. Na pewno nie powinna być to osoba „przypadkowa”, dla której np. brakło godzin na dopełnienie etatu.

Niezwykle istotną sprawą jest posiadanie przez szkołę odpowiedniego wyposażenia w środki dydaktyczne.

Mam obowiązek stania na straży praw dziecka, każdego dziecka. Dlatego też rozumiejąc potrzeby znalezienia miejsc dla dzieci 3 – letnich oraz mając świadomość nadchodzących zmian w edukacji w odniesieniu do dzieci 6 – letnich proszę, by wszelkie działania nie były podejmowane ad hoc, by inicjatywa wdrażania nowych rozwiązań dla jednej grupy zainteresowanych, nie wyrządzała tym samym krzywdy drugiej grupie. Podpisane przez Panią Minister *rozporządzenie z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania* powinno ułatwić jednostkom samorządu terytorialnego rozwiązywanie bieżących problemów w tym zakresie.

Stopień przygotowania szkół podstawowych, jak i zaawansowanie prac adaptacyjnych powinni móc zobaczyć i ocenić, jak najszybciej rodzice. Ich decyzja powinna być wypadkową pomiędzy warunkami, jakie dotychczas miały zagwarantowane ich dzieci, a tym co wnosi oferta szkoły podstawowej.

Na mocy art. 10 *ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka* (Dz. U. z 2000 r., Nr 6, poz. 69) zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie działań, które pozwolą na właściwe podejmowanie decyzji przez jednostki samorządu terytorialnego w omawianej sprawie. Proszę także o przedstawienie informacji w zakresie podjętych działań.

Z wyrazami nacisku.
S. Jankowska

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DZSE-ER-045-3- /08

Warszawa, 2008-03-05

**Pani
Ewa Sowińska
Rzecznik Praw Dziecka**

2370

Biuro Rzecznika Praw Dziecka	
WPLYNEŁO	
12. 03. 2009	
Ilość załączników	RPD
Pobpis	
Deklaracja	P. dyr. A. Komar-Morawska

P. dyr. U. Przybylska-Ziolo

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie w sprawie przenoszenia oddziałów przedszkolnych dzieci sześciolatków do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, uprzejmie informuję, że:

zgodnie z obowiązującym prawem ustrojowym Minister Edukacji Narodowej sprawuje nadzór pedagogiczny nad kuratorami oświaty, natomiast zadania dotyczące administrowania i finansowania szkół/placówek należą do zadań realizowanych przez gminy.

Na podstawie art.14 ust.3 - obowiązującej ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* - dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, natomiast zapewnienie warunków do spełniania tego obowiązku jest zadaniem własnym gminy (art.14 ust.4 ww. ustawy).

Na terenie działania gminy za sieć prowadzonych przez nią publicznych i niepublicznych przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych odpowiada rada gminy, która tę sieć ustala (art. 14a ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*). Od rady gminy zależy, w jaki sposób będzie realizowane to zadanie. Jednocześnie, na radzie gminy spoczywa obowiązek zapewnienia właściwych warunków jego realizacji.

Należy nadmienić, że realizacja rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego 6-latków w oddziale przedszkolnym, zorganizowanym w szkole podstawowej, stanowi podstawę do dostosowania bazy szkoły i warunków realizacji tego obowiązku, do potrzeb małych dzieci. Zarówno w szkole podstawowej jak i w przedszkolu obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*.

Plan zajęć w świetlicy powinien być dostosowany do potrzeb dzieci w niej przebywających, a czas pracy do potrzeb rodziców. Kadra zatrudniona w świetlicy musi posiadać kwalifikacje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 września 2002r. *w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli* (Dz. U. Nr 155, poz. 1288 z 2002 r. ze zm.).

Art.5.ust.7 ustawy *o systemie oświaty* zobowiązuje organ prowadzący szkołę lub placówkę do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki oraz wyposażenia szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania i programów wychowawczych.

Z informacji uzyskanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej wynika, że jednostki samorządu terytorialnego sprawdzają obecnie warunki w szkołach podstawowych, w których planowane jest umieszczenie oddziałów przedszkolnych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb rozwojowych dzieci 6-letnich.

2 paragrafen

Katarzyna Hall